N°. 145. **1861.**

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag **3 December.**

KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure. De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40. De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS: DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 2 december.

Eindelijk zijn de zoogenaamde algemeene beraadslagingen over de staatbegrooting afgeloopen, en nog maar met moeite, want indien de president de zitting van zaturdag niet zeer gerekt had, waardoor op het bijzonder late namiddaguur de debatten nolens volens tot een einde kwamen, dan zou de strijd bij de nieuwe week zeker weder met nieuwen moed zijn voortgezet. We zeggen „zoogenaamde" algemeene beraadslagingen, want ofschoon er zes volle dagen gesproken is, heeft men nog nooit eene eenzijdiger begrootingsdiskussie gehad. In vergelijking bij de koloniale politiek, zijn al de andere gewigtige staatsbelangen geheel op den achtergrond geraakt. De oude koloniale oppositie werd ministerieel — namelijk met betrekking tot den tegenwoordigen minister van koloniën — en er vormde zich eene nieuwe koloniale oppositie, bestaande uit de genen die vroeger in meerdere of mindere mate de gevoelens van den heer Rochussen deelden, toenmaals de ministeriële partij waren en dus nu, bij verandering van de koloniale beginselen, oppositie moesten worden. Dit changement de décoration schijnt zoo zeer aller aandacht te hebben bezig gehouden, dat de overige landsbelangen daarbij niet in aanmerking schenen te komen. De financiële zijde der begrooting, die vroeger tot zoo vele debatten aanleiding gaf, is schier niet aangeroerd, zoo men de ellenlange betoogen van den heer Betz en eenige opmerkingen van den heer van Bosse uitzondert. Over het binnenlandsch beheer geen woord, zoo dat de heer van Heemstra, die onder een atlas van beschuldigingen scheen verpletterd te zullen worden, geen mond heeft behoeven open te doen. Geene opmerking is er gemaakt over de marine, die de tegenwoordige minister van marine in verval heeft gevonden. Amortisatie en dergelijke zaken, die vroeger de onderwerpen voor fijn genuanceerde diskussiën waren, schenen niet meer tot dit ondermaansche te behooren. In één woord, de koloniale politiek was de groote spil, om welke alle vurige of fletsche redevoeringen draaiden, en alle belangen van Nederland schenen besloten in dit ééne woord: het kultuurstelsel.

De diskussiën van zaturdag droegen den stempel van een debat, dat uitgeput is: herhalingen, nadere toelichtingen, verdedigingen, verduidelijkingen, maakten het hoofdbestanddeel uit. Doch iets nieuws leverde de zitting toch op: de heer Thorbecke verklaarde namelijk dat hij veel vertrouwen in den minister van koloniën had en hem gaarne aan het werk zou zien, en toch verklaarde spreker dat hij tegen de begrooting voor het departement van koloniën, gelijk zij daar ligt, stemmen zou. De heer van Bosse legde de zelfde verklaring af. Indien de meerderheid der kamer van het zelfde gevoelen was, dan zou men dus het zonderlinge verschijnsel zien van eene vergadering, die verklaart een minister volkomen te vertrouwen en echter zijne begrooting verwerpt. De heer Elout van Soeterwoude gaf een bewijs van een tegenovergestelde gedragslijn; hij keurde de strekking op koloniaal gebied af en zou echter voor de begrooting van den minister stemmen.

Gelijk de eerste zitting gekenmerkt was door een uitval van den minister van justitie tegen den heer Wintgens, was ook deze laatste getuige van eene heftige schermutseling van dien minister tegen graaf van Zuylen van Nyevelt, die in de zitting van jl. vrijdag te kennen had gegeven, dat de minister de wet op den raad van state ontworpen had tegen zijne overtuiging, maar volgens den wil der kamer, en dat hij bij een amendement van den heer Thorbecke op art. 28 dier wet een prerogatief der kroon had prijs gegeven. De heer van Zuylen heeft op die teregtwijzing niet geantwoord.

De algemeene beraadslagingen gesloten zijnde, werd hoofdstuk I der begrooting (huis des konings) zonder diskussie met algemeene stemmen aangenomen.

De verslagen der zittingen van vrijdag en zaturdag vinden onze lezers in het bijvoegsel.

Heden zijn de hoofdstukken II (hooge kollegien van staat enz.), en III (buitenlandsche zaken) aangenomen, het eerste met 61 tegen 5, het andere met 65 tegen 3 stemmen. Het bedrag van beide hoofdstukken was vooraf door amendementen verminderd.

Eene ll. zaturdag gehouden vergadering van het departement Middelburg der Maatschappij tot bevordering van nijverheid was gewijd aan het uitreiken van eereblijken, toegekend aan eenige inzenders ter algemeene tentoonstelling te Haarlem.

Nadat door de subkommissie voor de aangelegenheden dier tentoonstelling verslag was gedaan van het door haar verrigtte, en zij den dank van dit departement voor hare vele bemoeijingen had ontvangen, hield de voorzitter, mr. D. A. Berdenis van Berlekom, eene korte rede. Hij toonde daarin aan dat de tentoonstelling voor de inzenders in den kring van dit departement goede uitkomsten had opgeleverd. De verhouding van het aantal der toegekende onderscheidingen tot dat der inzenders was zeer gunstig daar van de twintig inzenders uit deze gemeente, aan negen medaljes of eervolle vermeldingen waren te beurt gevallen. Hij vond daarin een bewijs dat vele onzer nijveren, niettegenstaande den nadeeligen toestand waarin onze provincie verkeert, de mededinging niet behoeven te schroomen, hetgeen grond geeft om te verwachten dat, wanneer men zich eerlang in betere middelen van gemeenschap zal mogen verheugen, de zeeuwsche nijverheid eene waardige plaats in ons vaderland zal innemen.

Hierop werden uitgereikt:

Eene bronzen medalje aan de heeren J. Fak Brouwer & zonen (chokolade) en Gebroeders Peek (koperwerk.)

Bewijzen van eervolle vermelding aan de heeren jhr. A. Teding van Berkhout, firma Middelburgsche stoompellerij en meelfabriek (gepelde rijst); G. J. Sprenger & J. Luteyn, direkteuren der Middelburgsche garancine-fabriek (garancine); L. Janse Bz., (modellen voor de teorie der kromme lijnen); B. A. Fokker, (touwwerk); D. J. Pennock (beddentijken enz.); A. Boasson (korsetten); De gebroeders Abrahams (kantoor- en notitieboeken). Bij het departement was mede ontvangen de zilveren medalje, toegekend aan mevrouw A. S. Renier van Willes, voor de kantwerkschool „Doet wel en ziet niet om" te Sluis (divers kantwerk); benevens eene bronzen medalje voor de roomsch-katolieke kantwerkschool aldaar (divers kantwerk), welke laatstgenoemden berigt hebben, bij de uitreiking niet te kunnen tegenwoordig zijn. De onderscheidingen zullen aan de bekroonden worden toegezonden.

Vervolgens werd de kamer van koophandel en fabrieken alhier, ter vergadering vertegenwoordigd, dank gezegd voor hare goede gezindheid om de belangen der nijverheid in overeenstemming met het departement te behartigen.

Ten slotte werd den aanwezigen nog gelegenheid gegeven om het meerendeel der bekroonde voorwerpen te bezigtigen.

Jl. zaturdag zijn te Vlissingen in hechtenis genomen en des nachts naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier overgebragt de heeren J. P. S. en zijn zoon, scheepskommissionnairs te Vlissingen. Volgens geruchten staan deze arrestatien in verband met handelingen gepleegd ten opzigte van de bij Breskens gestrande brik Dollard.

De inwijding der nieuw gebouwde kerk ten dienste der nederduitsche hervormde gemeente te Vlissingen, heeft gisteren namiddag op plegtige wijze plaats gehad.

De kommissaris des konings en eenige leden van gedeputeerde staten dezer provincie, de afgevaardigden der provinciale en klassikale kerkbesturen, onderscheidene predikanten van naburige gemeenten, de militaire en plaatselijke overheden, en eene overgroote menigte belangstellende gemeenteleden, woonden deze plegtigheid bij.

De feestrede, naar aanleiding van het 10e vers van den 48en psalm werd uitgesproken door den heer J. J. van Toorenenbergen, thans oudsten predikant bij deze gemeente.

In korte trekken schetste de leeraar de groote weldaden aan die gemeente bewezen, en spoorde haar aan ook in het nieuwe kerkgebouw dank te brengen aan dien God, die haar tot hiertoe in stand gehouden heeft. Hij bragt in herinnering: hoe reeds drie eeuwen geleden het zaad der hervorming te Vlissingen had wortel geschoten; hoe die gemeente de eerste was in ons vaderland, die de verdrukking buiten hare poortensloot; hoe zij, in het begin dezer eeuw, tijdens vreemde overheersching, weder vervallen was, en door velerlei rampen in hoogen nood verkeerde; hoe zij, na de herstelling onzer onafhankelijkheid, zich weder heeft opgerigt en uitgebreid.

Daarna sprak de feestredenaar over de oorzaak die tot den bouw der kerk deed besluiten: Menig huisvader kon vroeger geen plaats verkrijgen, de armen, militairen en schepelingen waren in hoeken hier en daar verspreid en de gelegenheid ontbrak om tot dezen, naar hunne eigenaardige behoeften, in het bijzonder te spreken over de hoogste belangen huns levens. Door den bouw dezer kerk was daarin nu voorzien.

In hartelijke woorden bragt de redenaar dank toe aan den vertegenwoordiger des konings, voor de vele blijken van genegenheid en de zeer krachtige hulp, door het doorluchtig hoofd van den staat in dezen betoond; zoo ook aan allen, die door liefdevolle medewerking hadden bijgedragen, om het voornemen tot oprigting van dit kerkgebouw, nu tien jaren geleden opgevat, te verwezenlijken.

De plegtigheid werd zeer verhoogd door de, hoewel zwakke toch zeer schoone begeleiding van het gezang der gemeente door een harmonium melodium, hetgeen voor velen eene verrassing was.

Bij het eindigen der plegtigheid werd door de gemeente nog gezongen het laatste vers van den 134en psalm.

Met het kerkgebouw is men, naar het ons voorkomt, niet gelukkig geslaagd. Het uitwendige is van dien aard dat het moeijelijk een sieraad voor de stad kan genoemd worden. In plaats van het volgen van een der bouworden of de verbinding van een paar dezer, schijnt de ontwerper van het plan grootendeels aan eigen vinding de voorkeur te hebben gegeven, hetgeen tot zonderlinge zamenvoegingen en smakelooze opsieringen heeft geleid.

De Staatscourant van jl. zaturdag bevat het koninklijk besluit waarbij wordt bepaald dat de vestingwerken van Veere zullen worden geslecht, over de gronden en eenige gebouwen aldaar zoo voordeelig mogelijk voor het rijk zal worden beschikt, en Veere niet meer onder de vestingwerken van het rijk zal behooren; dat derhalve zullen vervallen de bepalingen daaromtrent in het besluit van 25 januarij 1854 (staatsblad no. 8) vermeld, en op de perceelen bij Veere gelegen, niet meer van toepassing zal zijn de wet van 21 december 1853 (staatsblad no. 128).

De minister van koloniën heeft in de Staatscourant ter kennis gebragt van alle belanghebbenden, die zich schriftelijk hebben gewend tot het departement van koloniën, betreffende eene kennisgeving in de Javasche courant van den waarnemenden hoofdintendant der militaire administratie van het indisch leger, in dato 2 augustus jl., wegens eene voorgenomen uitbesteding in Indië, in de maand januarij e. k., van officiers- en militaire behoeften:

dat aanschrijvingen van vroegere hoofden van het departement van koloniën in 1859, en in den aanvang des loopenden jaars wel strekten om het indisch bestuur te magtigen om bij wijze van proef een gedeelte der provisiën en eenige andere in den handel voorkomende artikelen, met name verfwaren, olien, spijkers, huidkoper, muntmetaal, engelsch en zweedsch ijzer, staal, lood, blik, lood- en zinkwit en glazen ruiten, plaatselijk aan te schaffen, wanneer die artikelen in Indië tot aannemelijke prijzen zijn te verkrijgen, maar niet om eene uitbesteding als de hiervoren aangeduide te doen plaats hebben;

dat, vermits sedert geene aanschrijvingen zijn afgegaan om aan de vroegere uitbreiding te geven, hier van een misverstand sprake moet wezen;

en dat om de zaak niet uit haar geheel te brengen, nadat de aandacht op de voormelde aankondiging was gevallen, het indisch bestuur onverwijld en wel met den overlandpost van het begin dezer maand, is aangeschreven om de aanbesteding niet te doen plaats hebben, en in afwachting van den uitslag der door 's ministers ambtsvoorgangers bij het indisch bestuur aanhangig gemaakte overwegingen, omtrent de mogelijkheid en de raadzaamheid om aan het stelsel van plaatselijke aanschaffing meerdere uitbreiding te geven, de uitzending der behoeften, waarvan de plaatselijke aanschaffing niet bij name is vrijgelaten, op de gebruikelijke wijze aan Nederland aan te vragen.

Men schrijft uit Zierikzee, 27 november: In het distrikt Borrendamme is een oeverval ontstaan van p. m. 70 ellen lengte. Ofschoon geen dadelijk gevaar bestaat, is dit met het oog op het vele stormachtige weder eenigzins verontrustend. Door den waterstaat zijn onmiddellijk maatregelen genomen, waardoor men zich vleit den verderen voortgang te zullen stuiten.

Men schrijft aan de Utrechtsche courant omtrent de staatsspoorwegen het volgende: „Belangrijke aanbestedingen in Noord-Brabant, aan het kanaal van Zuid-Beveland en bij Zutphen zullen eerstdaags aangekondigd worden."

Jl. woensdag werd te Delft eene vergadering gehouden van vaders en voogden der studerende jongelieden. Zij werd gepresideerd door den heer Wap, en was ongeveer 50 personen sterk. Men heeft besloten een verzoekschrift tot den koning te rigten in het belang der akademie.

Ook de gemeenteraad heeft aan Z. M. den koning een adres, in zake der gesloten akademie, ingezonden, waarin Z. M. haar de bescherming der belangen van de gemeente met nadruk wordt ingeroepen, vermits de akademie voor Delft de hartader van haar bestaan en bloei is, daar die stad zich geheel voor de akademie heeft ingerigt en een aantal nieuwe huizen zijn gebouwd, om in de behoefte te voorzien van vele vreemdelingen, die zich uit dien hoofde aldaar vestigden, terwijl zeer vele ingezetenen ter inwoning der studenten geldelijke bezwaren op zich genomen hebben.

Men schrijft uit Delft aan de Nieuwe rotterdamsche courant dat de minister van binnenlandsche zaken aan den burgemeester aldaar last heeft gegeven om de vereenigingen van studenten des noods met de policie uiteen te drijven.

Zoo als men zich zal herinneren, werd eenigen tijd geleden door de kommissie tot het houden eener algemeene verloting, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, eene som van ruim f 146,000 aan den minister van binnenlandsche zaken overgedragen. Daar het bedrag der door haar bijeen gebragte gelden nog wel bijna f 67,000 meer beloopt, zoo heeft het bij de kommissie een onderwerp van ernstige overweging uitgemaakt, welke bestemming aan dit restant zou worden gegeven. Naar wij thans vernemen, heeft zij na rijp beraad besloten, zich met eerbiedig adres tot Z. M. den koning te wenden, met verzoek, om uit de nog onder haar berustende gelden een blijvend fonds te stichten, ter tegemoetkoming bij volgenden watersnood, onder beheer eener daartoe door Z. M. te benoemen kommissie, welk adres bereids aan Z. M. is ingezonden.

(*N. dagbl. van 's Gravenhage.*)

Met 1 januarij zal waarschijnlijk de betrekking van hoofdinspekteur en inspekteur der rijkspolicie worden opgeheven; de rijksveldwachters zullen dan alleen onder het toezigt der prokureurs-generaal en officieren van justitie komen.

(*Handels- en effectenblad.*)

De goeverneur-generaal van Neêrlandsch-Indië, baron Sloet van de Beele, met zijne famielje, is den 13 oktober jl. te Singapore aangekomen, en den zelfden dag overgegaan op het aldaar ter reede liggende rijks-stoomschip Gedeh, kapitein-luitenant jhr. J. W. E. F. van Raders, aan boord van welk schip de genoemde opperlandvoogd op den volgenden dag de reis naar Batavia zou voortzetten.

Het berigt, in vele dagbladen voorkomende, als zoude z. exc. den 19 naar Batavia vertrekken, is dus onjuist.

(*Dagbl. van Zuidh. en 's Gravenhage.*)

Op de prijsvraag, uitgeschreven door het Koninklijk instituut van ingenieurs, betrekkelijk een ontwerp van een stelsel van vlugtheuvels met bijbehoorende inrigtingen, zijn ingekomen 13 antwoorden binnen den bij het programma bepaalden termijn, en één, dat, als te laat ingekomen, buiten aanmerking is moeten blijven. De gouden medalje met diploma is toegekend aan den schrijver van het antwoord, ingezonden met de spreuk: „Qui veut la fin veut les moyens" en de zilveren medalje met diploma aan dien van het antwoord gekenmerkt met de woorden: „Ein gebrauchter Pflug blinkt, Aber stehendes Wasser stinkt"; en is bij opening van de naambriefjes gebleken, dat de schrijver van het eerstgemelde antwoord is de heer Dr. W. C. H. Staring te Haarlem, en die van het tweede de heer J. van der Toorn, ingenieur van den waterstaat te Nijmegen,

---

Door de heeren Th. van Stolk en J. E. Banck is een adres gerigt aan de tweede kamer, om deze te verzoeken bij de regering aan te dringen op eene geheele wijziging der wetgeving op de suiker-raffineer- en de beetwortel-suiker-industrie, met het doel om iedere bescherming dier industrien op te heffen, ten zij die bescherming zich eenvoudig bepaalde tot het voorloopig in stand houden van een inkomend regt op geraffineerde suiker van vreemden oorsprong, opdat de jaarlijksche doellooze offers aan vreemden van millioenen schats opbouden, de belangen van Nederland door ruimere financien meer gebaat worden en groote belangen der kolonien niet roekeloos op het spel worden gezet. Indien de kamer het wenschelijk achtte om de werking der suikerwetgeving nog nader te leeren kennen, vóór omtrent hun verzoekschrift een besluit te nemen, meenen adressanten op het instellen door de kamer van een onderzoek volgens art. 90 der grondwet te mogen aandringen, opdat het helder blijken zou op hoe veel millioenen jaarlijks de bescherming aan de suiker-industrieën verleend, aan het nederlandsche volk te staan komt en hoe vele en hoe groote nadeelen nog indirekt het gevolg der suiker-wetgeving zijn.

Men berigt uit Zwolle, dat door de opheffing van het klooster van St. Agatha in Noord-Brabant, onderscheidene broeders uit dat klooster naar Twente zullen overkomen. Reeds wordt het klooster te Zenderen, gemeente Borne, vergroot om de helft van hen binnen zijne muren te kunnen opnemen.

Het stoomschip Willem 1, gezagv. Hazewinkel, van Amsterdam naar Hamburg bestemd, op Pampus in den grond geraren, is, nadat een gat gestopt en het water uit het schip gepompt was, met hulp van een sleepboot, te Amsterdam, voor het Oosterdok aangekomen.

Benoemingen en besluiten.

CORPS DIPLOMATIQUE. Eervol ontslag verleend, op verzoek, aan jhr. mr. M. W. baron du Tour van Bellinchave, als attaché bij het nederlandsche corps diplomatique.

RIDDERORDEN. Benoemd tot grootkruis der orde van de Eikenkroon de majoor von Rauch, vleugel-adjudant van den koning van Pruissen; en tot ridder dier orde, de heer L. Batta, pianist te Brussel.

LEGER. Pensioen verleend, ten bedrage van f 1005 's jaars, op verzoek, aan den majoor van het wapen der infanterie A. H. van Krieken, thans op non-aktiviteit.

Op verzoek eervol ontslag uit de militaire dienst verleend, onder toekenning van pensioen, aan den intendant der 1e klasse (hoofdintendant) van de administratie in Nederlandsch-Indië, J. E. van der Smissen, thans met verlof hier te lande.

Benoemd bij het 2e regement infanterie tot kapitein van de 3e klasse, naar ouderdom van rang, de 1e luitenant-adjudant van het regement grenadiers en jagers H. E. J. Heymans.

Benoemd bij het personeel der militaire administratie van het leger in Oost-Indië tot 2en luitenant-kwartiermeester de sergeant van het regement grenadiers en jagers F. E. Muller; de sergeanten van het 2e regement infanterie J. N. Morée en W. L. H. W. Roebij, alsmede de sergeant-titulair bij genoemd regement M. J. J. Römer; de sergeant van het 4e regement infanterie W. van Doorn én de fourrier van het 6e regement infanterie L. T. H. Smith.

KONSULATEN. Erkend als konsul-generaal van den Oranje-Vrijstaat in het koningrijk der Nederlanden, de heer mr. C. Hiddingh.

Kerk- en schoolnieuws.

* Gisteren werd de heer Westhoff, van Middelburg naar 's Gravenhage beroepen, in de voormiddag godsdienstoefening der evangeliesch-lutherschen te 's Gravenhage aan de gemeente voorgesteld door den oudsten leeraar, den heer Meppen, die tot tekst gekozen had I. Kor. XVI: 10*b* „hij verrigt ook het werk des Heeren, gelijk ik." Des avonds hield de heer Westhoff zijn intree-rede, naar aanleiding van II. Kor. XII: 14*b* „ ik zoek niet het uwe, maar u." Een groot aantal hoorders, waaronder gemeenteleden en predikanten van verschillende andere gezindheden, was opgekomen om den nieuwen leeraar te hooren, die meer dan eens zijne „geliefde middelburgsche gemeente" gedacht, die ook hem, gelijk hij zeide, „zielslief" had, en waarvan het hem smartelijk was gevallen te scheiden.

Marine en leger.

Bij de direktie der marine te Vlissingen is order ontvangen om voor de dienst in gereedheid te brengen het stoomfregat Adolf hertog van Nassau, tegen 1 april, en de stoomkorvet Medusa, tegen 1 mei aanstaande.

— Zr. Ms. korvet met stoomvermogen Prinses Amelia, onder bevel van den kapitein ter zee A. J. Kroef, is den 29 oktober jl. te St. Helena aangekomen, na alvorens eenige dagen aan de Kaap de Goede Hoop te hebben vertoefd.

Gemengde berigten.

De dijken in den Bommelerwaard zijn, tot groot gemak der voerlieden, weder in orde. — Uit het verslag van het Amsterdamsch genootschap tot bevordering der koepokinenting voor minvermogenden blijkt dat in het afgeloopen jaar 2092 personen zijn gevaccineerd, zijnde 280 meer dan 't vorige jaar. De maatregel om aan behoeftige ouders eene kleine premie als schadeloosstelling voor verlies van tijd toe te keunen, levert goede uitkomsten op. — Als een bewijs van het groot vermogen van sommige britsche adellijke famieljes, wordt gemeld dat lord Stanford in den loop van dit jaar voor 11,000 pond sterl. (f 132,000) aan eenjarige veulens heeft gekocht. — Te Munchen zal nog in den loop van dit jaar de belasting op het bier worden afgeschaft. — Als reden waarom de leden van de kamer van koophandel en fabrieken te Zutphen hun ontslag hebben genomen wordt thans opgegeven dat zij niet uitgenoodigd zijn bij de plegtigheid tot het leggen van den eersten steen aan de spoorwegbrug aldaar. — Men berekent de waarde der te Weenen in de beide jongste jaren aangebouwde huizen op ruim 12 millioen florijnen. — Het verwarmingstoestel dat in het departement van koloniën te 's Hage is aangelegd is thans buiten werking gesteld. In al de vertrekken zijn kagchels geplaatst. — Bij Texel is door den jongsten storm een haringhoeker vergaan waarbij 15 menschen het leven verloren. Zes vrouwen werden door deze ramp weduwen. — Te Hoorn is ten gevolge van het overmatig gebruik van sterken drank een huisvader om het leven gekomen. Na zich vroeger daaraan reeds te hebben verslaafd dronk hij op zekeren dag na elkander 23 glazen jenever, waarna hij in bezwijming viel en den geest gaf.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.
November 1861.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.	Aanmerkingen.
24	N. NO	5	760.2	4.6	0.91	6.44	0.1	—	bewolkt.
25	Zuid.	18	765.6	3.8	0.81	5.58	0.5	—	bewolkt.
26	Z. t. W.	20	754.0	9.4	0.92	8.70	0.4	—	betrokken.
27	Zw. t. Z.	4	758.8	8.8	0.91	8.25	1.2	—	bew. en heijig.
28	Zw. t. W	3.5	762.7	6.6	0.88	7.04	0.0	—	helder en heij.
29	Z. t. W.	20	760.1	8.0	0.94	8.20	0.0	—	betr. en regen.
30	Z West.	12	759.8	11.6	0.96	10.16	3.9	—	betr. en regen.

Buitenlandsche tijdingen.

Noord-Amerika.

Op de amerikaansche aangelegenheden is thans in de eerste plaats aller belangstelling gevestigd, zoo wel ten gevolge van de laatste depeches uit New-York als met betrekking tot de vermoedelijke gevolgen die uit het gebeurde met de Nashville en de Trent zullen voortvloeijen.

Laat ons in de eerste plaats de berigten nagaan van de veroveringen door de expeditie van de noordelijken in Zuid-Carolina. Men zal zich herinneren dat eenige dagen geleden berigten tot ons kwamen die deden vermoeden dat de expeditie wonderen verrigtte: behalve Port-Royal hadden zij ook Beaufort reeds bemagtigd en de troepen waren gereed den aanval op Charleston te ondernemen.

De juistheid van een en ander wordt betwist door de dagbladen van Charleston van 12 november. Deze verzekeren dat de bondstroepen niet Beaufort maar het eiland Hiltons bezet hadden; men achtte zelfs een aanval op eerstgenoemde plaats, die belangrijke versterking moet hebben gekregen en maatregelen tot verdediging genomen, niet waarschijnlijk. Te Hiltons hadden de bewoners vóór die stad te verlaten al de in voorraad zijnde katoen verbrand. Overigens melden de berigten van de zelfde dagteekening nog dat achttien van de te Richmond krijgsgevangene officieren van de bondstroepen zijn aangewezen om te worden opgehangen, indien de noordelijken de hun in handen gevallen kapers het zelfde lot doen ondergaan. Het bondsleger had Springfield ontruimd en was op St. Louis terug getrokken. De kolonel Cochrane heeft te Washington eene toespraak gehouden, waarin hij er op aandrong, dat men de slaven van het zuiden tegen hunne meesters wapenen zou. De minister van oorlog, die te dier gelegenheid tegenwoordig was, heeft verklaard van het zelfde gevoelen te zijn.

Ten opzigte van het gebeurde met de Trent laten we eerst nog een meer omstandig verhaal hier volgen. Het is ontleend aan een brief, door iemand die zich aan boord van die stoomboot bevond, aan *L'indépendance belge gerigt, en luidt* als volgt:

„Aan boord van de Trent bevonden zich de heer Slidell, gezant van de zuidelijke staten bij de fransche regering, vergezeld van zijne echtgenoote, zijn zoon en drie dochters, de heer Eustès, sekretaris van legatie, en zijne echtgenoote, de heer Mason, gezant bij de engelsche regering, benevens de heer Mac Farlane, zijn sekretaris. Zij waren den 7 november te Havana scheep gegaan naar St. Thomas, ten einde van daar met de mailboot La Plata naar Engeland te vertrekken. 's Daags na hunne inscheping ontmoetten zij het oorlogschip van de noordelijke staten San Jacinto. Dit schip heesch zijne vlag, loste een kanonschot, dat, toen het op een afstand van een pistoolschot genaderd was, door eene tweede gevolgd werd. De Trent heesch van haren kant insgelijks de vlag, doch stopte te gelijker tijd. Nu naderde een boot van de San Jacinto, waarin zich een officier bevond, die aan den kapitein van de Trent en aan den daar aan boord zijnden agent der engelsche admiraliteit verklaarde, dat zijn bevelhebber wist, dat de heeren Slidell, Mason, Eustès en Mac Farlane bij hen aan boord waren, en dat hij kwam om hen dood of levend gevangen te nemen. De kapitein en genoemde agent protesteerden en verklaarden dat zij alleen voor geweld zouden zwichten; de officier in de boot begaf zich hierop terug naar de San Jacinto, maar kwam onmiddellijk terug met nog eene andere boot, terwijl beide booten gevuld waren met gewapende manschappen, die aan boord der Trent klommen. Zoodra zij daar waren werd de sommatie van den officier thans ondersteund door geweren, degens en revolvers, hernieuwd. De gezanten en hunne sekretarissen kwamen nu te voorschijn en voegden hun protest bij de protesten van den kapitein en den agent der admiraliteit. De echtgenooten van de heeren Slidell en Eustès, benevens de dochters van den eerstgenoemde, protesteerden met hare tranen, maar de officier der boot wilde van niets weten; hij sommeerde voor de derde maal en zeide tot zijne manschappen: dood of levend. De gezanten en hunne sekretarissen gaven zich daarop over, stapten in de boot, en werden alzoo overgebragt op de San Jacinto. De officier der boot was echter met een deel zijner gewapende manschappen aan boord der Trent gebleven, en sommeerde nu ook den kapitein, om zich met hem naar de San Jacinto te begeven. Dit werd geweigerd. De officier gaf van die weigering aan zijn bevelhebber berigt, dreigde vervolgens den kapitein met geweld naar de San Jacinto te zullen brengen, doch trok ten slotte zijne sommatie in en verwijderde zich met zijne manschappen. De echtgenooten van de heeren Slidell en Eustès zijn aan boord der Trent gebleven."

Dat deze gebeurtenis alom groote sensatie heeft te weeg gebragt behoeft naauwelijks gezegd te worden. Op de londensche beurs had zij dadelijk een belangrijken teruggang der fondsen ten gevolge: de consols daalden van 92¼ op 91¼ per cent.

De engelsche dagbladen geven luide hunne verontwaardiging lucht, en hunne overigens uiteenloopende redeneringen komen omtrent dit punt overeen, dat het volkenregt geschonden is en dat het britsche goevernement aanspraak op voldoening heeft. Zij erkennen dat een kruiser van een oorlog voerenden staat het regt heeft ieder koopvaardijschip in zee aan te houden en te onderzoeken, en zich meester te maken van de zich aan boord bevindende kontraband, maar dat de Trent geene vijandelijke depeches overvoerde, de heeren Mason en Slidell geen officieren van het leger waren, maar diplomatieke agenten en, dus niet met oorlogskontraband kunnen gelijk gesteld worden. De organen der torypartij zijn echter het hevigst in hunne aanvallen tegen de bondsregering. Over het algemeen houdt men het er voor dat de bevelhebber van de San Jacinto een uitdrukkelijken last van het kabinet te Washington heeft opgevolgd en in geenen deele op eigen gezag heeft gehandeld.

Nog eene andere tijding heeft te Londen op de beurs verbazing gewekt. De Bermuda — het zelfde vaartuig dat voor eene maand met eene lading krijgsbehoeften van Liverpool de blokkade voor Savannah verbrak — was te Havre met 1780 balen katoen aangekomen. Het schijnt dus dat de blokkade alles behalve volkomen is, en men verzekerde dan ook als stellig, dat de Bermuda niet het eenige schip was, waarvan men buiten de Nashville spoedig hooren zoude.

Men moet hieruit echter niet afleiden dat de zuidelijken elke gelegenheid aangrijpen om hun katoen te leveren. Het tegendeel is waar. De kapitein van de Bermuda kreeg zijne lading om niet, uit dankbaarheid dat hij de zuidelijken van nieuwe krijgsbehoeften voorzag, maar de Helena, die intusschen ook de blokkade is ontkomen, en jl. dingsdag te Liverpool binnen liep, had voor haar vertrek uit Charleston 250 balen katoen aan boord, die zij eerst moest ontschepen voor men haar toeliet te vertrekken. Deze katoen behoorde aan de eigenaars van het schip, die bekend staan als ijverige aanhangers van de zuidelijke zaak.

Mexiko.

Volgens de Morning post heeft de regering het berigt ontvangen dat Mexiko zich bereid verklaard heeft eene overeenkomst te sluiten, waarbij al de eischen van Engeland volledig bewilligd worden. Mexiko zou voldoening geven voor de aan engelschen toegevoegde beleedigingen, de met geweld weg genomen gelden terugbetalen en zijne verbindtenissen jegens

de schuldeischers geheel en al vervullen. Intusschen verklaart de Morning post dat deze poging, om Engeland van zijne bondgenooten af te scheiden, vruchteloos is; dat Engeland geene afzonderlijke voldoening aanneemt, en dat de engelsche, fransche en spaansche vloten de mexikaansche havens zullen bezetten.

Zuid-Amerika.

De berigten uit Chili luiden zeer bevredigend. Het nieuwe bestuur had er vasten voet verkregen en het land was rustig. De gewezen president van Bolivia, Limarez, was te Valparaiso overleden. Uit Bolivia verneemt men dat de voorgenomen revolutionaire beweging aldaar op groote schaal was georganiseerd en aanleiding had gegeven tot vele arrestatiën. *De leden der regering waren naar Potosi gevlugt. Te Lima* waren de verkiezingen geheel naar den wensch des diktators uitgevallen. Nog altijd was aldaar sprake van eene expeditie tegen Ecuador en Bolivia.

België.

Eindelijk — *na afmattende beraadslagingen van zeven* dagen — heeft de behandeling der kwestie van de erkenning van het koningrijk Italië een einde genomen. De paragraaf van het adres van antwoord op de troonrede waarbij de gedragslijn der regering in deze zaak wordt goedgekeurd, is [illegible] met 62 tegen 47 stemmen aangenomen. Zij luidt aldus: „Wij verheugen ons, sire, over de goede verstandhouding die tusschen België en de vreemde mogendheden bestaat. Dit bewijst met welke verstandige loyauteit België de pligten *van het volkenregt in acht neemt*, welke haar door de onzijdigheid is voorgeschreven. In den toestand waarin Europa verkeert is het van gewigt dat het onzijdige België, getrouw aan de beginselen van het volkenregt, even als het altijd gedaan heeft, zich onthoudt van tusschenkomst in de zaken van andere mogendheden." De meest beteekenende leden der kamer hadden nog een amendement voorgesteld van den volgenden inhoud: „In den toestand waarin Europa verkeert is het van gewigt dat het onzijdige België, getrouw *aan de beginselen van het volkenregt, zich onthoude het stelsel* van aanhechting, dat de staten van minderen rang met vernieling dreigt, goed te keuren" heeft geen ingang gevonden.

Ten opzigte van de erkenning hadden de beraadslagingen ook den vorigen dag niets merkwaardigs meer opgeleverd, maar de zitting werd gekenmerkt door een incident van anderen aard. Een afgevaardigde der klerikale partij heeft het ministerie geïnterpelleerd over eene treffende tijding, dezer dagen te Brussel ontvangen, omtrent het lot van den jongen *graaf de* Trazegnies, *die eenigen tijd geleden naar* Italië vertrok, om onder de benden in de Abruzzen, voor de zaak van den paus en den voormaligen koning van Napels te strijden. Naar het schijnt is hij door de italiaansche troepen, met het zwaard in de hand gevangen genomen, en op staanden voet gefusilleerd. Nu vorderen de klerikalen, dat de belgische regering aan het kabinet van Turijn voldoening zal vragen voor wat zij een moord noemen. De heer Rogier heeft in antwoord daarop verklaard, dat ook hij deernis gevoelde met het lot dat den jongen *edelman trof, maar*, voegde hij er bij, dat die deernis hem nooit leiden kon tot de dwaasheid, om de italiaansche regering rekenschap te *vragen van een feit*, hetwelk een natuurlijk gevolg is van den burgeroorlog, waaraan allen bloot staan, die vrijwillig en met voorwetenschap van het lot dat hun wachten kan, lijf en leven aan de kansen van zulk eenen, daar of elders gevoerd wordenden strijd wagen. Dit antwoord heeft de regterzijde zeer verbitterd.

Frankrijk.

Parijs 1 december. Een bewijs dat de wissel-agenten niet weinig ingenomen zijn met de wegruiming der draaihekken, vindt men in het verlangen dat zij hebben te kennen gegeven om een borstbeeld van den keizer in het midden der beurs te plaatsen. De brief waarin zij dat verlangen uitspreken is heden *in den Moniteur opgenomen* te gelijk met het antwoord des keizers. De keizer bedankt daarin de vereeniging voor hare waardering der maatregelen die hij voor het welzijn van Frankrijk en tot bevordering van het krediet genomen heeft. Het denkbeeld tot oprigting van een borstbeeld heeft hem zeer bewogen, maar hij geeft de vereeniging in bedenking er geen gevolg aan te geven; daarentegen biedt hij haar zijn portret aan om in de zaal waar zij hare zittingen houdt te worden opgehangen, en dit moet den wisselagenten tot bewijs zijn dat de keizer *de manifestatie die van de vereeniging* is uitgegaan, zeer op prijs stelt.

Men zegt dat *van al de wisselagenten, toen deze over de* manifestatie beraadslaagden, slechts één zich er tegen verklaard heeft. Dat is dus een man die durft!

Het dagblad La ville de Paris, 't welk zich met gemeentezaken bezig houdt, is tot geldboete veroordeeld, omdat het zich met administratieve zaken heeft ingelaten, zonder voorafgaande toestemming en borgstelling. Het blad zal ophouden te bestaan.

Tegen onderscheidene andere dagbladen zijn vervolgingen ingesteld. Bijna *gelijktijdig zijn veroordeeld geworden* L'indépendance de l'Ouest, La revue catholique en La revue protestante, welke beide laatste organen te Nimes in het licht verschijnen, en Le courrier du dimanche. Thans wordt L'ami de la religion vervolgd, omdat het op 17 september jl. inbreuk heeft gemaakt op de wet tot verpligte onderteekening der dagbladvertoogen.

Volgens een gerucht zou graaf Persigny naar Londen vertrekken.

De heer *Kern is door den heer de* Thouvenel *ontvangen*; men onderstelt, dat de vertegenwoordiger der bondsregering aan den minister van buitenlandsche zaken de laatste notas betrekkelijk de zaak van het Dappendal heeft overhandigd.

Italië.

In de kamer van afgevaardigden is een schrijven van den hertog de Proto Maddaloni voorgelezen, waarin deze verklaart zijn veel besproken voorstel niet te kunnen intrekken maar zijn betaling te nemen. De kamer heeft met algemeene stemmen de wet tot opheffing der feodale regten in Lombardye aangenomen.

— In de zitting van den senaat heeft de minister van oorlog een wetsontwerp ingediend, houdende magtiging om tijdelijk de kloosters door militairen te doen bezetten; hij verzoekt dat de zaak als spoed eischende worde behandeld, *vermits eerlang* 93,000 *rekruten door de militieraden zullen* moeten worden onderzocht. In antwoord op de interpellatiën van den heer Correale omtrent den staat van zaken in het napelsche, heeft de heer Ricasoli geantwoord dat de betrekkingen der regering met Frankrijk steeds zeer hartelijk zijn. Een lid van den senaat gevraagd hebbende, dat exceptionele krijgsraden in de napelsche provinciën zouden worden ingesteld, gaf de minister van oorlog ten antwoord, dat hij dien maatregel niet noodig achtte. Hij voegde er bij, dat de berig*ten door de dagbladen medegedeeld, overdreven en onjuist* zijn. De minister verzekert, dat het getal der roovers in Basilicata niet grooter is dan 250. Eerlang zullen op nieuw 2000 karabiniers naar Napels worden gezonden.

— De gemeenteraad van Turijn heeft voor het hôtel van wijlen den heer di Cavour een marmeren bord doen plaatsen met het opschrift: „Graaf Camille di Cavour is hier den 10 januarij 1810 geboren; hij is overleden den 6 junij 1861. Gedenkteeken geplaatst door de zorg van den gemeenteraad van Turijn."

— De Italia zegt, dat de bisschop van Patenza aan de geestelijkheid van zijn bisdom eenen rondgaanden brief geschreven heeft, waarin hij haar aanraadt om het nationale goevernement te ondersteunen, en het volk tot eendragt en vaderlandsliefde te vermanen.

— De jongste berigten uit Turijn melden, dat de abt Passaglia, die zich vooral door geschriften tegen de wereldlijke magt van den roomschen stoel heeft bekend gemaakt, door het italiaansche goevernement tot hoogleeraar *in de zedelijke* wijsbegeerte aan de hoogeschool van Turijn is benoemd, ter *vervanging van eenen hoogleeraar, welke tot een administra*tief staatsambt benoemd is.

— De hoogeschool te Napels is 16 november plegtig geopend, in bijzijn van den generaal la Marmora en van de andere overheden. Reeds waren er 1800 studenten ingeschreven. Sedert 1849 was die hoogeschool zoo goed als gesloten geweest, dewijl Ferdinand II aan de jongelieden in onderscheidene provinciën verboden had, inrigtingen van onderwijs buiten hun gewest te bezoeken.

Spanje.

De heer Tecco, de teruggeroepen gezant van koning Victor Emmanuel te Madrid, is den 29 november te Barcelona aangekomen. Hij *ontving daar bezoeken van een groot aantal* spaansche, italiaansche en fransche demokraten. Bij een dier *gelegenheden hield hij een toespraak waarin hij zeide*: „Ik hoop dat Italië over al zijne vijanden zal zegepralen, en dat de italiaansche vlag zoo wel te Venetië als te Rome zal wapperen. Een ontzettende stoet deed den gewezen gezant uitgeleide tot aan den spoorweg onder het aanheffen der kreten: Leve Italië, leve Victor Emmanuel, leve Garibaldi!"

Ingezonden stukken.

Adriaan Polderman.

Eindelijk heeft de zoo veel gerucht makende zaak van *Adriaan Polderman haar beslag gekregen. De straffe des* doods waartoe hij bij het arrest van het hof van Zeeland den 3 julij jl. veroordeeld was, heeft de koning in eene tuchthuisstraf van twintig jaren verwisseld. Wat derhalve velen vreesden — en misschien zelfs sommigen wenschten is niet gebeurd, maar de vorstelijke gunst heeft de dringende smeekstem van den ongelukkige ingewilligd, en hem nog gespaard voor het sterven op een schavot. Thans leeft hij nog weinige dagen op veler lippen, ras wordt hij zelden meer genoemd, tot *dat hij eindelijk bijna uit aller herinnering is uitgewischt.* Polderman boet echter binnen de kerkermuren voor zijne vreesselijke misdaad voort.

En welken indruk zal deze droeve gebeurtenis achter laten bij ons, onder wier oogen zij als het ware is geschied? Er zullen er zijn, voor wie zij alleen als eene aanklagt tegen alle menschelijkheid, als eene verkrachting van de eerste wetten van onzen zedelijken aanleg, in de geschiedboeken van het menschdom zal staan opgeteekend. Wij hopen dat er ook zijn *die nog een anderen indruk van haar ontvangen.* Het een of ander hangt naauw met het geheele oordeel te zamen, dat men over de misdaad en den persoon zelven velt. Ook hierin loopt men zeer uiteen. Sommigen noemen de eerste eene gruweldaad, haar aanmerkende als geschied door iemand, die buiten de rij der menschen staat. Wij keuren haar zeker niet minder diep af. Maar wij meenen dat men ook in haar eene openbaring der zonde moet zien, die in ieders hart woont, en vooral een gemis erkennen, dat zich hier wel in den treurigsten *vorm voordoet*, maar dat zich op zoo vele andere wijzen dagelijks onder ons vertoont, het gemis aan liefde. Wij merken haar als eene daad die in de schatting van den hoogsten regter der menschen, helaas! te vaak bedreven wordt, als man of vrouw met wrok tegen elkander vervuld, elkanders levensgeluk verwoesten, elkanders belangen met den voet vertreden; een wrok die zich niet altijd in woorden alleen lucht geeft, maar soms ook in daden, en dan wel zóó, dat men moet zeggen: het is God die hier voor doodslag gespaard heeft! een wrok, die den afgrijsselijksten zedelijken moord plegen doet. Ja hoe meer men met deze gruweldaad bekend is geworden, en haar in hare wording en uitvoering heeft leeren kennen, des te minder reden zal men vinden om hier over deze misdaad te spreken als iets, dat niet binnen de grenzen der menschheid valt. Maar ook des te meer zal men het ontbreken van dien waren ernst betreuren, die op het doel van ons leven of op den invloed van bijzondere omstandigheden doet acht geven. Waar die ernst wordt gemist, blijft het waar-menschelijke onontwikkeld, wordt het misbruikt of tijdelijk verlamd.

En hoe wordt de persoon zelf beoordeeld, die hier in het donker karakter van moordenaar optreedt? Er zijn vele stemmen tegen hem opgegaan. Bovenal heeft men zijne verharding, het geheele gemis van schuldgevoel, het volslagen gebrek aan besef van hetgeen waartoe hij vervallen is, tegen hem aangevoerd. Ja wilde men de volksstem gelooven, men had *hier met geen mensch te doen — een duivel heeft men hem* genoemd. Wij kunnen ons die beoordeeling ligt verklaren; wij erkennen, zij heeft schijn van regt. Zij wordt schijnbaar bevestigd door bijkomende omstandigheden. En toch in het belang der waarheid en ook om de eer der menschheid moeten wij met al den ernst, die in ons is, tegen haar opkomen. Met zulk een een oordeel bezwaard, mag die ongelukkige man zijn twintigjarige tuchthuisstraf niet ingaan. Polderman is ook mensch. Doch men beoordeelt hem reeds daardoor onbillijk, *omdat men in dit oordeel een verkeerden maatstaf aanwendt.* Men beschouwt hem óf van een te hoog standpunt van geestelijke en zedelijke ontwikkeling óf naar de inspraak van eigen gevoel. Men beoordeelt hem niet naar *zijne* ontwikkeling, *zijn* temperament, *zijne* persoonlijkheid, *zijn* gevoel — en men spreekt van gevoelloosheid, waar hartstogtelijkheid wordt gemist. Men stelt zich niet voor in welke omstandigheden hij verkeerde, en toen hij zijn misdrijf gepleegd had, en toen het der justitie nog niet was gelukt de verslagene te ontdekken.

Men zegt verder — en velen zeggen het na — hij is nog altoos de zelfde! even koud en verstokt! Wie kunnen dit beoordeelen? Zeker niet de groote menigte, die eenmaal verbitterd tegen hem is, en niet in staat hem naauwkeurig gade te slaan. Alleen zij die om verschillende redenen gedurig met hem in aanraking kwamen. En toch ook deze allen nog niet met de noodige juistheid. Want het lag in den aard èn van den persoon zelven èn van de bijzondere omstandigheden waaronder hij verkeerde, dat hij dan alleen een blik in zijn hart gaf te werpen, *waar men met opregte deelneming* als medezondaar tot den diep gezonken kwam, met geen ander doel dan zoo mogelijk nog op te beuren en te behouden. Waardeerde hij dit doel? Wij staan in de vaste overtuiging dat hij het deed. Wij hebben er bewijzen voor. Wij vinden toenemende vertrouwelijkheid, meerdere waarheid bij hem; zijn eigen nadenken dieper geworden: de beschouwing van zijne misdaad geheel veranderd: de levensopvatting en de beoordeeling van zijn vroeger leven langzamerhand gewijzigd; het besef van zonde versterkt en het vertrouwen op Gods ontfermende genade verhelderd en bevestigd. Wij zien eene *ontwaking van zelfbewustzijn, die voor hem waarlijk niet* gering is te achten, en hem in zijn verder lot van onberekenbare winst zijn. Zijne geschiedenis in den kerker is daarbij ook weder eene treffende proeve van de herscheppende kracht des evangelies op het gemoed van eenen, die reeds beneden het peil der menschheid gezonken scheen. Het staat daarom voor ons vast dat Polderman, zoo hij in zijne tegenwoordige stemming blijft, gedurende de jaren die hem nog overig zijn, met Gods hulp veel in zijne eigene vorming kan herstellen, dat jaren lang door hem is verwaarloosd.

Polderman levert ons alzoo op nieuw het bewijs wat onnadenkendheid, oppervlakkigheid, vormengodsdienst, zonde vermogen; maar ook hij getuigt van den heeren aanleg, dien de schepper elken mensch schonk. Hij is ook een van die verschijningen, bij welke de gedachten des harten openbaar worden. Hoe bleek dit weder in de laatste dagen bij den indruk van het berigt, Polderman heeft gratie gekregen! Zijne geschiedenis geve aan ons allen stof tot ernstig nadenken en *naauwgezette zelf beproeving.*

Handelsberigten.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 2 december.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	63⅛
	dito Nationale dito	3	„	75½
	dito dito dito	4	„	99⅛
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	138¼
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101⅛
	Certifik. Hope & co.	4	„	74
	dito dito 1855, 6de serie .	5	„	93⅛
	dito	6	„	54½
	Aand. spoorweg			192
	Leening 1860	4½	„	89¾
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	2	„	41½
	dito binnenlandsch	3	„	47¼
	Certifik. coupons bewijzen			—
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	45⅜
	dito amsterdamsche	5	„	68¾
	dito nationale	5	„	54½
	dito 1847/1852	2½	„	23¾
	Bank aktien	3	„	—
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	54
Portugal.	Obligatien	3	„	45⅛
	dito nieuwe	3	„	44¾
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2½	„	20⅛
Illinois.	dito	7	„	82¼
Mexiko.	dito	3	„	25⅜

Londen 30 nov., ten 12 ure. Konsols, 9[illegible]

Weenen 30 nov. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 67,60.

Parijs 30 nov. (slotpr.) 4½ pct. kompt. f.—3 pct. 69,17.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 28 november.

Metalliek f 21,15; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in f f 11,80; Engelsche Russen f 11.80; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,—; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,75; Russische in zilveren roebels f 33,—; Poolsche in fl. f 27,25; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f —,—.

De voorraad van Banca tin op ontvang-cedullen, voor de Nederlandsche handelmaatschappij, was den 30 november:

	1860.	1861.
te Amsterdam. . . . . / „ Rotterdam . . . . . / „ Middelburg.	96,964 blokk.	62,028 blokk.
Afgeleverd in november	11,388 „	12,655 „
Nieuwe voorraad.	61,061 „	57,250 „

Meekrapprijzen.

Rotterdam 2 december.

Meekrap werd heden aangeboden tot de prijzen van de *vorige week.*

Graanmarkten.

Amsterdam 2 december.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 42½. Lijnolie op zes weken f 37.

Rotterdam 2 december.

Tarwe 40, gerst 20, haver en paardenboonen 10, erwten 25 cent en witzaad f 1,50 lager; boekweit 10 cent hooger.

Middelburg 30 november.

Raapolie f 42½. *Lijnolie f 38. Patentolie f* 44½ per vat op zes weken. Lijnkoeken harde f 13, zachte dito f 15 de 104 stuks. Raapkoeken per 1040 stuks f —,—.

Axel, 30 november.

Tarwe f 11,45 a f 12,35; Rogge f 8,40 a f 8,65; Wintergerst *f* 6,55 a f 6,70; *Zomer dito f* 5,80 a *f* 6,05; *Haver f* 3,25 a *f* 3,90; Paardenboonen f 8,40 a f 8,60; Bruineboonen f 11,20 a f 13,05; Groene erwten f 10,75 a f 11,65; Gele dito f 9,35 a f 10,25; Graauwe dito f 11,20 a f 13,05; Boekweit f 6,55 a f 6,75.

Advertentiën.

Hartelijk betuigen wij onzen dank voor de veelvuldige bewijzen van deelneming, betoond door Vrienden en Betrekkingen op onze 25jarige Echtvereeniging.

Ht. PLUGGE en P. KILLE.

Vlissingen, 27 November 1861.

Kruiningen, 28 November 1861.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, Vrouwe J. C. DOMINICUS — STEENBERG.

Bevallen van een' Zoon J. M. BUSQUET, Echtgenoot van

Middelburg, J. P. MINDERAA.

den 29 November 1861.

Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig van een welgeschapen Zoon E. DE WOLFF, geliefde Echtgenoot van

Middelburg, Pr. LOOIS.

den 29 November 1861.

De LEDEN der Afdeeling Middelburg van de Nederlandsche GUSTAAF-ADOLF VEREENIGING worden bij deze uitgenoodigd tot bijwoning der **Jaarlijksche Vergadering,** welke zal gehouden worden op Woensdag den 4 dezer, ten half drie ure, bij GRANDIA op de Groenmarkt.

WELDADIGHEID.

DE COMMISSIE **Loon voor Werk** te Middelburg, roept bij *dezen op die genen, welke bij hare Inrigting,* hetzij in of buiten hare Werkplaats, hetzij door het pluizen van Touw, werk verlangen, zich tot dat einde aan te melden aan het Lokaal (zoo veel mogelijk in Persoon), alwaar, met uitzondering van Zondag den 1 December a. s., dagelijks tot de inschrijving der Werklieden zal worden gevaceerd van Woensdag den 27 November tot en met Donderdag den 5 December 1861; telkens van des middags ten 12 tot half 2 ure, met kennisgeving dat zij, die nalatig mogten blijven zich binnen den bepaalden tijd aan te melden, gevaar loopen van bij de Commissie in het geheel niet in aanmerking te kunnen komen.

Middelburg 25 November 1861.

De Commissie voornoemd,
A. M. CRAMER, Voorzitter.
HUBERTUS REKKER, Secretaris.

MARINE.

OPENBARE VERKOOPING aan 's Rijks Werf te **Vlissingen,** op Woensdag den 11 December 1861, des voormiddags ten 10 ure, van voor 's Rijks dienst afgekeurde Goederen, als:

Eiken, Dennen en ander BRANDHOUT, Schalen, Spaanders, Afbraak van Beschietwerk enz.,

waarvan de bezigtiging kan geschieden twee werkdagen te voren, en de Veilings-conditien alsdan zijn gedeponeerd ter Griffie van voorschrevene Werf.

Vlissingen, den 30 November 1861.

De Schout-bij-nacht, Adjudant des Konings in B. D., Directeur en Kommandant der Marine,
H. WIPFF.

Op **Dingsdag 3 December** 1861, 's morgens 10 ure, in **Caterspolder,** aan de Haven te **Woensdrecht** (bij Bergen op Zoom), voor den Heer VERKUYL QUAKKELAAR & COMP., zal de Notaris VAN NOUHUYS, OM KONTANT GELD, publiek verkoopen:

1. Eene nieuwe zeer nette Houten **DIRECTIEKEET,** lang 10 Ellen, breed 7 Ellen, hebbende 6 Vertrekken met Schuiframen;
2. Het nagenoeg nieuw en uitmuntend **Ameublement** derzelve;
3. Een nieuwe Hollandsche **HEISTELLING,** 15 Ellen lang, met Leiders. Schijf, Heiblok van 300 ℔, twee Heireepen en veel Touwwerk;
4. Veertig lange en zware Masten **Heipalen,** veel Kalk- en Metsel-gereedschap, 400 Schuijerwagens, 1000 Schuijerplanken, 100 Regters, vier Tonmolens, veel Brabandsch Rijs, Latten, Staken, Sparren enz.

OPENBARE VERKOOPING op Donderdag den 5 December 1861, des namiddags ten één ure, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT en Getuigen, op het Noordplein, in het gesloopt wordende voormalig **Arm Wees- of Werkhuis,** van eene aanzienlijke partij

AFBRAAK EN WERKHOUT,

waaronder zware Eiken Balken, Gordingen, Muurplaten, Kinderbalken, Schutsel- en Mestputpalen, Eiken Sparren, Latten, Vloer- en Beschotdeelen, Schrooijen en meer andere Goederen, ten dage der Verkooping voor een ieder te zien.

Zijnde aldaar tevens UIT DE HAND TE KOOP: **Metselsteen, Pannen** en **Werkhout.**

Op Zaturdag den 7 December 1861, zal binnen **Middelburg** worden verkocht eene aanzienlijke partij aan die Gemeente toebehoorende **harde en zachte**

OLMEN BOOMEN,

waarvan onderscheidene zeer geschikt voor Werkhout.

Mitsgaders langs den **Seisweg,** tegenover de Gasthuisweide, *in Pacht bij den Heer A. J. HAMAN.* de aldaar staande **35 Olmen** en **19 Wilgen BOOMEN.**

Aanvang des morgens ten 10 ure, aan de voormalige Dampoort.

NEDERLANDSCHE HYPOTHEEKBANK

(NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP.)

GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

Goedgekeurd bij Kon. Besluit van 24 November 1860, no. 33.

Maatschappelijk Kapitaal **drie Millioen Gulden.**

AANVRAGEN om **Voorschot op Hypotheek** en **Hypotheek-Obligatien** van *f* **50**, *f* **100** en *f* **500,** rentende 4 en 4½ pCt., zijn te bekomen bij den Makelaar L. E. HENDRIKSE te Middelburg; voorts bij de Heeren DE KANTER & HORDIJK *te Goes,* R. KOOLE te Zierikzee, P. J. VAN SANTEN te Breskens, M. W. TEN BENGEVOORT te Aardenburg en J. P. KIEBOOM te Westdorpe, Agenten der Nederlandsche Hypotheekbank.

SINT NIKOLAAS,

getrouw aan zijne belofte, heeft met milde hand zijne GESCHENKEN in het Magazijn van J. J. CEULEN uitgestort. Hij zal met genoegen zien dat belangstellenden spoedig hunne keuze komen doen; die het eerst komt krijgt het beste. Eene fraaije etalering en ruime keuze zal het den Bezoeker aangenaam maken en elk daardoor iets voor de zijnen kunnen vinden.

Nog heeft hij zijn verlangen doen kennen om niets van het zijne ter bezigtiging te zenden, ten einde alles de frischheid te doen behouden.

BOEKGESCHENKEN.

Voor het aanstaande St. NIKOLAASFEEST is de Boekhandelaar J. J. THOMKINS, Lange Noordstraat, L 117, ruim voorzien van **PRACHT-, PRENT-** en **KINDER-WERKJES,** benevens alle andere Werken van smaak, geschikt tot Cadeaux voor Volwassenen en Kinderen.

Ook zijn bij hem weder ontvangen en geëtaleerd eene nieuwe kollektie **Stereoskope Platen,** Mikroskopische Fotografien met Stereoskope, Plaatjes voor Fotografie Portretten, Pracht- en Fotografie Albums, Schrijfnecessaires en meer dergelijke artikelen.

NUT, GEMAK, VOORDEEL, GEZONDHEID EN GEEN GEVAAR VOOR BRAND,

zijn de hoofdeigenschappen der **Hydraulique** en **niet Hydraulique STOVEN.**

Deze Stoven, reeds gunstig bekend, WEDER VEEL VERBETERD, verdienen vooral nu aanmerking, daar de Turf zoo hoog in prijs is en het gebruik van Kookkagchels en Steenkolen zich al meer en meer uitbreidt. Verkrijgbaar bij P. A. D. RONCA te Middelburg, en bij de Depôthouders in andere Steden.

De ondergeteekende herinnert haren Begunstigers de ontvangst van eene ruime sortering **Porcelein, Glas-** en **Aardewerk,** als: diverse Porceleinen Koffijsers, Theeserviezen, Ponschketels en Beschuitdoozen met Gouden Rand; vele nieuwe artikelen van Opschik, diverse **Lampen,** Wassen en Zijden Lampkous, Turfmanden, Mutsenbollen; ook vele Kinder-artikelen, geschikt voor SINT NIKOLAAS CADEAUX, als: Eet- en Drink-serviesjes met bijzonder mooije Kopjes (nieuwe modellen), Porteliqueurs, Olie- en Azijnstelletjes; diverse fijne **Reukzeepen,** en Reukdoosjes en meer artikelen, te veel om te noemen. — Dankbaar voor het genoten vertrouwen, beveelt zij zich bij vernieuwing aan.

Middelburg. Langenburgt. Wed. C. N. MAKKERS,
geb. DE WAARDT FELTEN.

UIT HET BUITENLAND

ontving de ondergeteekende eene collectie ST. NIKOLAAS-GESCHENKEN, welke van heden af te bezigtigen zijn.

Langendelft, B 123. Wed. PIETERSE — SERLÉ.

NB. Weder ontvangen het beroemde Rahixs **Bisschop-Elixer.**

Bij den ondergeteekende zijn van heden af te bekomen allerhande Figuren van **Marsepijn, Suiker-** en **Chocolaad-werken,** dienende tot ST. NIKOLAAS-GESCHENKEN; gevulde en andere **Letters** en **Sint-Nikolaas** in soort. J. A. ROTH, Langevijle.

Puike nieuwe Malaga **Citroenen** à *f* 2,20 per 100, beste Engelsche **Sprot** à *f* 0,17½ per 25, Zoete **Chinaas-Appelen** *f* 0,40 per dozijn, Spaansche **Kastanjes** *f* 0,10 à *f* 0,12 per 5 ons, bij P. GELDOF, Langevijle.

NB. Nog voorhanden eene partij **geslepene Bierglazen,** à *f* 1,20 per dozijn.

VETTE VARKENS te koop bij P. HEERES, te **Ritthem.**

Terstond **6 Timmermans** benoodigd bij J. M. VAN DITMARS, voor de in aanbouw zijnde Kerk te Wolfaartsdijk.

Terstond eene **Meid** als Noodhulp benoodigd bij Mejufvr. VAN DER HARST, St. Geertruidstraat.

Eene **Dienstmeid** terstond benoodigd, Lange Gortstraat, K no. 24.

JOANNES ANTONIDES, BIJGENAAMD VAN DER GOES, en algemeen bekend als Joannes Antonides van der Goes, werd in 1647 te Goes geboren. Hij was een uitstekend Dichter van zijn tijd. Zijne Gedichten, vervat in 2 deelen, zijn in 1827 te Leyden op nieuw uitgegeven, met bijvoeging van één deel Aanteekeningen van Mr. W. Bilderdijk. Deze 3 deelen bevatten te zamen 700 bladzijden druks.

De ondergeteekende, als tegenwoordige eigenaar van genoemde uitgaaf, biedt die aan de vereerders van den Zeeuwschen Dichter tijdelijk aan voor den geringen prijs van

EEN GULDEN EN VIJF-EN-ZEVENTIG CENT.

Wie van deze gelegenheid wenscht gebruik te maken, wende zich tot zijnen Boekverkooper. De voorraad is zeer klein.

Leyden. P. ENGELS.

J. M. VAN 'T HAAFF debiteert met bijzonder goed succes den DERDEN DRUK der

Onderrigtingen aangaande de ZWANGERSCHAP, de VERLOSSING en het KRAAMBED. In Brieven van een' Geneesheer aan eene aanzienlijke gehuwde Vrouw. Vrij bewerkt naar het Hoogduitsch van Dr. Joseph Meijer.

Deze uitgave, in 1861 herzien door een praktiserend Doctor in de Verloskunde, is mede vermeerderd met eene Zwangerschapskalender.

Het Boekje wordt afgeleverd in keurig heel Eng. linnen band, en kost slechts vijf en negentig cent.

„ Het Boekje van Meijer is een lief Boekje, in aangename, zachten toon geschreven, en op eene goede wijze in onze taal overgebragt. Het bevat het degelijkste wat elke Vrouw behoeft te weten wanneer zij zich in dien toestand bevindt."

Dr. Broers, Neerl. Tijdschrift voor Heel- en Verloskunde. 1861. no. 11.

Concessionarissen van de **Omnibusdienst** van MIDDELBURG en VEERE vice versa maken bekend dat, te beginnen met 1 December aanstaande, *gedurende de Winterdienst,* aan de *Passagiers zal worden* uitgereikt eene Retoerkaart op naam, geldig op dato, zoo dat de Reis HEEN EN WEDER wordt gemaakt voor **50 cent,** in de plaats van 70 cent; terwijl het Tarief in zoo verre is gewijzigd dat voor alle Pakjes, Valiesjes enz. van mindere zwaarte slechts wordt gevorderd 5 cent. — Alleen zwaardere Bagage is aan hoogere vracht onderworpen.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in *December,*

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	3	's morg.	5 ure.	Woensdag	4	's morg.	7 ure.
Donderdag	5	„	6	Vrijdag	6	„	8,30
Zondag	8	„	7	Maandag	9	„	9,45
Dingsdag	10	„	7	Woensdag	11	„	10,15
Donderdag	12	„	7,30	Vrijdag	13	„	6
Zondag	15	„	9,30	Maandag	16	„	7

De maandelijksche **Afvaartlijstjes** zijn door welwillende tusschenkomst van onderscheidene Heeren Postdirecteuren, ten hunnen Kantore verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van twee cent.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL
VAN DE
MIDDELBURGSCHE COURANT
van dingsdag 3 december 1861.
(Editie van maandagavond 8 ure.)

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Algemeene beraadslaging over de begrooting.

Zitting van vrijdag 29 november.

De heer *Mijer* vervolgde zijne gisteren aangevangen rede en wel in verband met de aftreding van den minister van buitenlandsche zaken, waarom de minister van kolonien in april jl. niet zelf het programma voor zoo veel de kolonien betrof, had uiteengezet. Tot meerder licht wenschte hij, gelijk reeds verscheidene andere sprekers gedaan hadden, dat deze minister zijne nota aan den koning, waarin hij zijne denkbeelden omtrent de koloniale politiek had ontvouwd, zou overleggen. In het stelsel, dat de minister van kolonien vroeger en ook nog gisteren had ontwikkeld, en waarvan hij verklaarde niet te zullen afwijken, zag spreker eene bedreiging van het kultuurstelsel. Uitvoerig poogde hij aan te toonen, ook met beroep op het gezag van anderen, dat het kultuurstelsel heilzaam en noodzakelijk was, bij den geringen aanleg van den javaan tot *eigen inspanning en vrijen arbeid*. Het stelsel van oplossing van het kultuurstelsel in kontrakten met de bevolking begreep spreker niet goed, maar althans meende hij dat de heer Duymaer van Twist het vroeger had afgekeurd, als strijdig met art. 56 van het indisch regeringsreglement. Spreker achtte den misgreep daarin gelegen, dat de minister van kolonien te zeer hechtte aan paragraaf zes van dat artikel 56, volgens hetwelk het kultuurstelsel eindelijk in dien toestand moet gebragt worden, dat de tusschenkomst des bestuurs zal kunnen worden ontbeerd, en dat hij de voorgaande paragrafen van dat artikel geheel voorbij zag, waarbij aan den goeverneur-generaal de zorg voor het kultuurstelsel wordt aanbevolen.

De heer *van Hoëvell* noemde het eene gelukkige omstandigheid, dat, terwijl het vroeger eene zeldzaamheid was dat er bij de algemeene beraadslagingen over de begrooting gesproken werd over de koloniale onderwerpen, thans reeds verscheidene dagen daaraan gewijd zijn. Doch hij vroeg of *nu deze beraadslaging daardoor niet te eenzijdig werd*, en het te vreezen was, dat men, te veel op den minister van koloniën starende, het geheele ministerie uit het oog verloor? Hij wenschte dit niet. Van 1849 tot 1853 was er een ministerie waarvoor hij warme sympatie gevoelde, behalve voor den minister van koloniën, dien hij tot het laatst bestreden heeft. Thans is de zaak omgekeerd. Nu is er een minister van koloniën, voor wien spreker sympatie gevoelt, maar een ministerie waarmede hij niet ingenomen is. Op de krachtige aanvallen heeft het ministerie nog niet geantwoord, of daarvan de onjuistheid aangetoond. De minister van koloniën heeft zijne eigene zaak verdedigd, en de minister van financiën heeft eene rede gehouden waarin hij de bezwaren van politieken en financiëlen aard niet zamen vatte en wederlegde, *maar* de sprekers één voor één en wel zeer kort beantwoordde. Sprekers slotsom was, vooral na die rede gehoord te hebben, dat wij een zwak en krachteloos ministerie bezitten. Al werden ook sommige hoofdstukken der begrooting aangenomen, *dan kon men zeggen dat het ministerie* te beschouwen was als een teringlijder aan boord van een schip in een zwaren storm; al gaat het schip niet te gronde, de lijder bezwijkt toch.

Reeds in mei had spreker sympatie voor den minister van koloniën gevoeld, die versterkt is door de houding welke de minister in de zoogenaamde ministeriële krisis heeft aangenomen. Het was gebleken dat een element van de reaktionaire rigting van het vorig kabinet, zich in dit kabinet had weten te werken; maar spreker wenschte den minister geluk, dat dit belemmerende element uit het kabinet verdwenen was. Verdere sympatie had spreker op grond van des ministers rede van gisteren opgevat, omdat de minister zich openhartig, moedig en eerlijk had betoond tegenover een tegenstand, die zeer zwaar schijnt te wezen. *De minister erkende* dat de grondslag van het kultuurstelsel, dwang, behoorde te vervallen, en dit wilde spreker ook. Doch de minister wil oplossing van het kultuurstelsel in vrijwilligen arbeid en spreker wil oplossing van dat stelsel in partikuliere teelt. Evenwel is er thans nog geen haast bij, *om reeds over* dat punt te gaan twisten, want de minister zal wel niet dadelijk bevel naar Java zenden om het kultuurstelsel te sloopen en kontrakten met de bevolking aan te gaan. Dan eerst zou de oppositie regt van spreken hebben. De tegenpartij heeft verschillende voorwaarden gesteld, die eerst vervuld moeten worden eer het gelukken zal den javaan van dwang vrij te maken, en daaronder behoorde ook dat de verspreiding der christelijke godsdienst moet worden bevorderd; maar spreker vroeg of hij en de zijnen ooit die verspreiding hebben tegengewerkt en of het niet juist zijne tegenstanders zijn, die daartegen slagboomen hebben opgeworpen. De heer Wintgens had in zijne rede een burgerman ingevoerd, die gezegd had: „de millioenen, die ik uit Indie trek, zouden door *verandering van stelsel in andere* handen vallen; het algemeen belang, dat is het belang van mij en mijne nakomelingen." Spreker herkende in dien burgerman dadelijk Droogstoppel [uit den Max Havelaar], en daar hij nu wist dat er vele Droogstoppels in den lande waren, verzocht *hij den* heer Wintgens aan dien burgerman te zeggen, dat de millioenen enkel het gevolg zijn van de hooge marktprijzen der produkten, die echter dalen kunnen, weshalve het sprekers streven is, die millioenen uit zekerder bronnen te doen voortvloeijen, want het kultuurstelsel is niet bij magte geweest om in de laatste tien jaren meer te produceren, terwijl Java toch wel vatbaar is voor eene vijf maal grootere produktie dan thans. De staat behoorde dus zijne inkomsten te kunnen trekken van den arbeid der partikulieren.

Graaf *van Zuylen van Nyevelt* stelde nader in het licht, dat, zoo men den minister van kolonien geene zwakheid van beginselen kan verwijten, het kabinet in zijn geheel zich echter zwak en beginselloos vertoont. Daarom zou spreker stemmen tegen hoofdstuk II der begrooting (hooge kollegien van staat en kabinet des konings), hetwelk het gansche kabinet betreft. Omtrent de verdere hoofdstukken wilde hij zich echter zijne stem voorbehouden.

De heer *van Golstein* leidde uit art. 56 van het regeringsreglement af, voornamelijk uit de eerste paragraaf, dat de wetgever de instandhouding van het kultuurstelsel niet heeft gewild, en dat dus *een behoedzame overgang tot het stelsel* van vrijheid moest plaats vinden. In dat opzigt stelde hij volkomen vertrouwen op den minister van koloniën.

De heer *Duymaer van Twist* toonde aan, dat het vraagstuk van het kultuurstelsel geheel moest besproken worden op het *terrein van art. 56, en dat eene belasting op de partikuliere* ondernemingen ruimschoots het gemis zal vergoeden, dat in de toekomst een gevolg kan zijn van de hervormingen in het kultuurstelsel. Spreker had vertrouwen op het stelsel van dezen minister van kolonien, al verschilde hij ook met hem omtrent de oplossing van het kultuurstelsel in partikuliere teelt. Eene wettelijke regeling der vrije ondernemingen was, naar sprekers oordeel, dringend noodig.

De heer *van der Linden* bestreed de rede door den heer van Bosse in de vorige dagen gehouden, en voornamelijk diens stelling dat een ministerie van fusie, waarin fractiën van verschillende partijen zitten, dikwijls aannemelijk is of door de omstandigheden geboden wordt. Het deed spreker genoegen dat het kabinet *de depeche-cirkulaire van den vorigen minister* van buitenlandsche zaken afkeurde; maar hij vroeg of er dan niet eene nieuwe moest worden geschreven, om te verklaren dat de vorige onjuist was? Ten slotte drong spreker aan op de afschaffing der belastingen op de brandstoffen en het geslagt.

In eene korte rede verklaarde ook de heer *Idzerda* den minister van koloniën te ondersteunen.

Zitting van zaturdag 30 november.

Nadat de heer *Olivier eenige uitdrukkingen van den minister* van financien in eene vroegere zitting besproken en de verdachtmaking der liberale partij, als of zij op het kussen wilde komen, gegispt, en de heer *de Poorter* andermaal op eene herziening der belastingen aangedrongen had, nam de heer *Thorbecke* het woord en bragt ook eenige beschouwingen over de koloniale politiek in het midden. Hij bestreed het denkbeeld, dat in eene verwerping der begrooting van het departement van koloniën, een bewijs van wantrouwen tegen den minister van koloniën zou gelegen zijn. Spreker bijv. had volkomen vertrouwen op den minister en zou hem gaarne aan het werk zien, en toch zou hij tegen diens begrooting, gelijk zij daar ligt, moeten stemmen. Hij had de rede van den minister met groot genoegen gehoord, maar moest er toch aanmerking op maken; de minister had zeer juist aangewezen naar welk einddoel, volgens art. 56 van het indische regeringsreglement, moet worden gestreefd; doch er moest niet enkel op dat einddoel acht worden geslagen; er moest vooral *worden gelet op den weg, die tot dat einddoel leidt*. De rede van den minister had de strekking, om dat einddoel tot een al te ver verwijderd verschiet te verschuiven. Ook de koffijkultuur, de eenige kultuur welke nog uitsluitend aan het goevernement behoort, moest naar sprekers meening eenmaal worden opgelost in den vrijen arbeid; maar dit moest, hoe wel met omzigtigheid, niet met te groote traagheid geschieden. De meeste tegenstanders van het stelsel van den minister, zeide spreker, wilden het kultuurstelsel handhaven, omdat zij de millioenen wilden behouden; doch sprekers doel was, dat wij ons zouden ontwennen op de millioenen te leunen. De eerste pligt der toekomst is ons onafhankelijk te maken van de indische baten.

De heer *Elout van Soeterwoude* hield eene teoretische beschouwing over den aard en de bron van het gezag, over de kracht of de zwakheid der goevernementen, de vereeniging van godsdienst en vrijheid, enz. Hij kwam daardoor tot de gevolgtrekking dat de politieke toestand van het ministerie *afkeurenswaardig is en genoegzame kracht mist, terwijl* hij ook de rigting van den minister van koloniën bestreed, doch te verstaan gaf, dat hij toch voor diens begrooting zou stemmen.

De heer *Betz* trachtte de juistheid zijner vroeger gemaakte opmerkingen te handhaven tegen de wederlegging van den minister van financiën, en de heer *van Lijnden* drukte op nieuw zijne ongerustheid uit over de politiek van den minister van koloniën, terwijl de heer *van Bosse* tegenover de (gisteren geuite) tegenspraak van den heer van der Linden bleef volhouden, dat kabinetten van fusie, niet van beginselen, maar van personen, zeer wel mogelijk waren, en verder de zelfde verklaring als de heer Thorbecke aflegde, dat hij veel vertrouwen op den minister van koloniën had en toch tegen diens begrooting zou stemmen, *vooral op grond dat de minister* de indische begrooting niet bij de wet wilde doen vaststellen. De heer *van der Linden* wederlegde den heer van Bosse weder, en graaf *van Zuylen van Nyevelt* droeg, naar aanleiding van opmerkingen door den heer Thorbecke gemaakt, eenige *beschouwingen over de grondwet voor, waarin* hij betoogde dat de grondwet van 1848 twee elementen bevatte, een oud of konservatief, en een nieuw of liberaal.

De *minister van financien* nam daarop weder het woord, om de geopperde bezwaren te wederleggen. Hij verklaarde daarbij dat de nota, na wier overlegging de minister van koloniën zijn ambt heeft aanvaard, niet kon medegedeeld worden, omdat daarin zaken voorkomen, die niet voor openbaarmaking vatbaar zijn. In antwoord aan den heer Olivier zeide spreker, dat hij de liberale partij geenszins verdacht heeft willen maken, maar er alleen op gewezen heeft, dat zij den schijn op zich laadde als of zij op het kussen zou willen komen.

Ook de *minister van koloniën* wederlegde op nieuw de aangevoerde bedenkingen *van kolonialen aard. Hij wilde de* partikuliere teelt regelen, maar het bleef eene zaak van nader onderzoek of dit bij de wet of bij besluit zou geschieden. Zijne opvatting van art. 56 van het regeringsreglement zou zijn rigtsnoer, zijn bij de veranderingen die hij invoerde, en aan het indisch bestuur is het *overgelaten in den zin van die* opvatting de vereischte maatregelen te nemen. De eenige maatregel van den minister, op slooping gelijkende, is dat hij van den koning bevelen heeft uitgelokt om het verbruik van opium tegen te gaan. Ten slotte maakte de minister nog de opmerking, dat, indien de nieuwe goeverneur-generaal bekend staat als een liberaal man, dit niet insluit dat dit even zeer het geval is op koloniaal gebied.

De minister van justitie nam even het woord voor eene zaak, die hem persoonlijk aanging. In zijne inleiding verklaarde hij, dat het hem berouwde zich jl. maandag door zijne drift [tegen den heer Wintgens] te hebben laten medeslepen. Daarom had hij nu een dag laten verloopen eer hij zijne aanmerkingen *maakte op de rede, gisteren door graaf* van Zuylen van Nyevelt gehouden. Daarin had die afgevaardigde gezegd, dat de minister van justitie tegen zijne overtuiging, maar overeenkomstig de wenken van de kamer, in hare vroegere verslagen, de wet op den raad van state had ontworpen. De minister antwoordde daarop, dat hij vroeger als lid der kamer krachtig had bijgedragen tot het aangeven van beginselen voor die wet, en dat zij dus een uitvloeisel was van zijne eigene beginselen. Voorts had de afgevaardigde gemeend, dat de minister bij een amendement, door den heer Thorbecke op art. 28 der wet voorgesteld, een prerogatief der kroon had prijs gegeven. De minister ontkende dit en noemde het eene overdreven opvatting, onder bijvoeging dat, indien hij, minister, overtuigd ware geweest dat daarin eene verkorting van het prerogatief had gelegen, hij de wet dadelijk zou hebben ingetrokken.

De heer *van Eck* wees er nog op dat in eene verwerping der begrooting geen afdoend blijk van wantrouwen jegens het *ministerie opgesloten zou liggen, zoo dat de genen, die dit* wenschten, eene daartoe strekkende motie zouden moeten voorstellen.

Nadat de heer *Mijer* op zijne gewone onverstaanbare wijze nog eenige woorden had gefluisterd waarvan de zin bezwaarlijk was op te vangen, doch die eene nieuwe bestrijding van den minister van kolonien zullen bevat hebben, werden de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten gesloten.

Hoofdstuk I der begrooting (huis des konings) werd onmiddellijk daarop met algemeene (61) stemmen aangenomen, en de vergadering verdaagd tot aanstaanden maandag.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 30 november.

Voorzitter de heer Uyttenhooven, wethouder. Afwezig de heer Callenfels.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en na eenige wijziging, verlangd door den heer van Uije Pieterse, goedgekeurd.

Aan de orde is de deliberatie over het in de maand junij jl. door de kommissie ad hoc uitgebragt rapport en daarin vervat voorstel tot het maken eener *patentsleephelling op de Zeehondenwerf*. Bij het in stemming brengen der vraag, „of de Zeehondenwerf, in verband met het voorstel, zal worden aangelegd voor rekening der gemeente?" of wel „of zij zal worden verpacht?" verklaren de heeren van Uije Pieterse, Smith, Ruysch, Winkelman, Schmidt en Wels zich tegen en de zes overige leden zich voor het eerstgenoemde voorstel.

Daar alzoo de stemmen staken, wordt de verdere behandeling tot de volgende *vergadering uitgesteld*.

De heer Ruysch motiveert zijne uitgebragte stem, door de verklaring dat hij alles wil vermijden wat, zijns inziens, noodelooze uitgaven daarstelt.

Ten opzigte van het in de vorige vergadering door den heer Ruysch *gedane voorstel om de betrekking van buitengewoon* kommies bij de plaatselijke belastingen op te heffen, brengt de voorzitter het advies van burgemeester en wethouders uit. Dit advies strekt om die betrekking te bestendigen en te voorzien in de daarvoor bestaande vakature. Volgens ingewonnen berigt, helpen de buitengewone kommiezen de portiers in het openen van de poorten, en voor zoo ver dit plaats heeft bij andere poorten dan waarbij zij geplaatst zijn, blijft er maar 1 kommies bij die poort aanwezig. De meening dat de kommiezen zelven die werkzaamheid zouden kunnen verrigten blijkt dus niet wel mogelijk te zijn; te meer daar deze des daags meestal eene wandeling tot surveillance in de omstreken moeten doen en de nachtdienst alzoo bezwarend voor hen zou zijn. Op grond van een en ander en met het oog op de geringe kosten die aan het behoud dier betrekking verbonden zijn, meenen burgemeester en wethouders daartoe te moeten adviseren.

De heer van Uije Pieterse verklaart de aangevoerde redenen *als geldig te beschouwen, en de heer Ruysch komt* daardoor ook van zijn voorstel tot supprimatie terug.

Daarop wordt besloten dat in de volgende vergadering de benoeming ter vervulling der bestaande vakature zal plaats hebben.

Daar in de vorige zitting aan burgemeester en wethouders een onderzoek is opgedragen omtrent het voorstel „om een van de twee keurmeesters van het brood te doen vervangen door een scheikundige die het brood en meel chemisch zou moeten onderzoeken, en bij de bakkers op verschillende tijdstippen, maar minstens vier maal 's jaars het brood zou moeten keuren," wordt door den heer Winkelman daarover rapport uitgebragt. Hij deelt mede dat hij met den persoon dien men daartoe meende te zullen kunnen aanzoeken, gesproken heeft. Deze dacht dat de bezoldiging wat gesteld op f 50, hetgeen onjuist is, daar die som voor beide keurmeesters te zamen op de begrooting staat uitgetrokken en alzoo voor ieder slechts f 25 's jaars. Verder verkeerde hij in het denkbeeld

à at de keuring zich vier maal *per jaar* zou bepalen tot een enkelen bakker, in plaats, zoo als de bedoeling was, vier maal bij alle bakkers, welk laatste door hem als ondoenlijk is opgegeven. Minstens vier jaren bezoldiging zouden voor de bestrijding der kosten van den noodigen chemischen toestel noodig zijn. De konklusie van het rapport wijst op het noodzakelijke dat — zoo de raad de benoeming van een scheikundige wenscht — de bezoldiging verhoogd en de verordening voor de keurmeesters gewijzigd worde.

De voorzitter stelt voor om, ter bevordering van het onderzoek van het brood en ter voorkoming dat zich daarin schadelijke bestanddeelen bevinden, een scheikundige te benoemen.

Met 8 tegen 4 stemmen wordt dit voorstel aangenomen. (Tegen stemden de heeren Schmidt, Wels, Mestdagh en de Kruijff.)

Nadat door den voorzitter is medegedeeld dat later de voorwaarden zullen worden overgelegd, en daarna eerst de benoeming zal plaats hebben, verklaart de heer de Kruijff zijne stem ook aan het voorstel des voorzitters te kunnen geven.

De voorzitter herinnert dat bij een besluit der vorige zitting tot de voordragt van eene kommissie van fabriekage, waarbij hij afwezig was, hem de eer is aangedaan zijne terugkomst af te wachten. Hij moet echter verklaren dat hij altijd tegen zoodanige kommissie is gezind geweest, omdat de gemeentewet voorschrijft dat burgemeester en wethouders, als zij niet in staat zijn alleen het toezigt te houden, zich eene kommissie van fabriekage kunnen toevoegen. Hij gelooft niet dat er ooit aanmerkingen zijn gemaakt omtrent het te houden of gehouden toezigt, die de daarstelling van zoodanige kommissie noodzakelijk maken. In de jongste vergadering echter is de toezegging tot eene voordragt gegeven, zoodanig dat daardoor de regten van het dagelijksch bestuur niet worden verkort, en dit bestuur heeft dan ook eene koncept-verordening opgemaakt, die bij *deze wordt overgelegd*.

Daar de voorlezing daarvan niet noodig wordt geacht, is besloten haar aan de leden rond te zenden en in eene volgende vergadering te behandelen.

Van den gemeentebouwmeester is ingekomen en wordt overgelegd eene begrooting der kosten tot herstelling van den muur bij de daar te stellen baskulebrug. De raming hiervan bedraagt f 2216 en gaat vergezeld van het verzoek om de noodige volmagt om tot die herstelling over te gaan, daar er groote behoefte bestaat om het werk voort te zetten, ten einde de brug nog dezen winter in gereedheid te hebben.

De voorzitter berigt dat, in verband hiermede, een brief is ingekomen van den heer P. G. de Vey Mestdagh, inhoudende verzoek om herstelling van het bruggenhoofd aan de oostzijde der ijzeren brug, dat zich, volgens deskundigen, in zulk een slechten toestand bevindt dat daardoor zijn daarbij gelegen woonhuis met groote schade bedreigd wordt.

De daaromtrent door den gemeentebouwmeester geuite meening is echter niet met bovenstaande missive in overeenstemming, daar hij geen bezwaar heeft tegen den staat van het bruggenhoofd en ook niet bevreesd is voor eene instorting van bedoeld woonhuis, waarbij hij zich op het oordeel van den heer de Kruyff, als deskundige, beroept.

Daar *de gevorderde* herstellingen, volgens den voorzitter, spoed eischen, stelt hij namens burgemeester en wethouders voor om het werk volgens de gemaakte begrooting aan te besteden onder de te Vlissingen wonende bazen, daar eene oproeping naar buiten vertraging zou aanbrengen.

De heer van der Os geeft in overweging om het werk voor rekening der gemeente door den architekt te doen uitvoeren. Hiertegen wordt door den heer Ruysch aangevoerd dat hij de voorziening in het ontstane gebrek op de minst kostbare wijze zou willen zien plaats hebben. Hij kan zijne verwondering niet ontveinzen dat de heer van der Os thans tegen aanbesteding schijnt te zijn, daar hij vroeger, even als spreker, er voor was.

De heer Schmidt vraagt of de gemeenteraad en in het bijzonder het dagelijksch bestuur zich tot het doen eener aanbesteding genoegzaam verantwoord kan achten, daar mogelijk spoedig de vorst kan invallen? In antwoord hierop zegt de voorzitter dat de tegenwoordige wetenschap — volgens hooren zeggen — zoo ver gaat dat men spijt winter en vorst voortgaat met metselen, en dat de vorst alleen op het voegen der steenen invloed uitoefent.

Het is te betreuren, naar het gevoelen van den heer de Kruyff, dat het werk zoo laat is aangevangen. Ware het vroeger begonnen, dan meent hij dat het ongeluk waarschijnlijk niet zou gebeurd zijn. Wat betreft het metselen bij vriezend weder, zegt hij, dat zulks wel kan plaats hebben in gebouwen, maar ieder zal moeten begrijpen dat er geen sprake van metselen kan zijn bij werken waarbij de specie onder de hand bevriest. Hij acht het beter te wachten tot het voorjaar, omdat, al is de muur zwaar genoeg om stand te houden, men later zou kunnen zien dat de steenen niet goed vereenigd waren.

De heer Winkelman zegt dat burgemeester en wethouders hun voorstel tot voortwerken gegrond hebben op het aangevoerde door den architekt, die heeft gewezen op andere werken.

Het gevoelen van den heer de Kruyff wordt beaamd door den heer van Uije Pieterse, die de schade brengt voor rekening van hen die niet voor eene algemeene aanbesteding gezind zijn. Ook hij wil wachten tot het voorjaar, en wanneer daartoe besloten wordt, zal hij zijne stem tot eene openbare aanbesteding maar niet tot eene uitvoering uit eigen middelen geven.

Ook de heer Mestdagh hecht veel waarde aan het gevoelen van den heer de Kruyff. Wordt er echter tot het voorjaar gewacht, *dan acht hij zich verpligt om, als ooggetuige van den* toestand van het bruggenhoofd aan de oostzijde, op de dadelijke herstelling daarvan aan te dringen. Bij spuijing, als er menschen over de brug gaan, wankelt zij, en bij laag watertij spoelt het water over den muur en maakt daar achter eene speling, hetgeen gevaarlijk is.

De voorzitter stelt zich ten taak om de beschuldiging tegen het dagelijksch bestuur te wederleggen, als zou aan vertraging van het werk dit ongeval zijn toe te schrijven. Hij doet dit door te herinneren dat de aanbesteding van het ijzerwerk tijdig genoeg heeft plaats gehad en dat, al ware het werk vroeger uitgevoerd, het ijzerwerk toch niet gereed zou zijn geweest. Hij wijst als oorzaak van het ongeval op den storm en daardoor ontstane overstrooming, „die door den mensch niet kunnen worden vooruitgezien." En wat betreft „het ontzaggelijk donker tafereel over de brug en de woning van den heer Mestdagh dat door den raad is gehoord," gelooft hij wel dat, als er vele menschen over de brug gaan, deze eenigzins beweegt, maar niet dat zij „wankelend" is. Hij vertrouwt dat, zoo het werk blijft liggen, door den architekt wel de noodige voorzorgen zullen worden genomen. Om alle gevoelens te vereenigen stelt de voorzitter ten slotte voor de raming van kosten en alles wat daarop betrekking heeft te stellen in handen eener daartoe te benoemen kommissie, onder bepaling dat deze, in overleg met den architekt, een onderzoek instelle en daarvan binnen acht dagen rapport uitbrenge.

Tot de benoeming eener zoodanige kommissie besloten en overgegaan zijnde, worden daartoe bij meerderheid van stemmen verkozen de heeren de Kruyff, van der Hijden en van Uije Pieterse.

Onder de langdurige beraadslaging over het voorgaande punt heeft de heer Smith de vergadering verlaten.

De voorzitter deelt mede dat de missive van gedeputeerde staten „waarbij zij afwijzend beschikken op het den 11 februarij jl. genomen besluit ten opzigte van de zeemans- en visschersbeurs, en waarin zij den raad uitnoodigen dat besluit terug te nemen, daar zij het anders aan den koning ter vernietiging zouden moeten voordragen," bij de leden is rondgezonden en nu terug ontvangen. Hij doet alzoo de vraag: zal de raad het genomen besluit intrekken of handhaven?

De heer van Uije Pieterse betoogt in de eerste plaats dat door gedeputeerde staten wordt aangevoerd dat de zeemans- en visschersbeurs niet is eene instelling van weldadigheid in den zin der armenwet, doch dat dit ook door de kommissie den 11 februarij is in het midden gelaten. Hij acht het overigens onnoodig in wederlegging te treden van de opmerkingen van gedeputeerde staten, daar hij dit reeds vroeger heeft gedaan. Hij geeft de voorkeur aan de handhaving van het genomen besluit boven eene intrekking en legt daartoe een schriftelijk gemotiveerd voorstel, mede namens den heer Schmidt, aan den raad voor.

De voorzitter motiveert zijne stem die hij tegen dit voorstel van den heer van Uije Pieterse zal uitbrengen. Hij zou niet gaarne zien dat een door den raad genomen besluit door den koning vernietigd werd, hetgeen bij eene voordragt daartoe waarschijnlijk zal plaats hebben; daarom zou hij liever tot intrekking *van het genomen besluit overgaan.*

Daarop wordt het voorstel van de heeren van Uije Pieterse en Schmidt in omvraag gebragt en met meerderheid van stemmen verworpen.

Daar alzoo op genoemd besluit van 11 februarij zal worden teruggekomen, zal hiervan aan gedeputeerde staten worden kennis gegeven en in de volgende vergadering op nieuw eene kommissie voor deze aangelegenheid worden benoemd.

Wordt overgelegd eene missive van den minister van oorlog, houdende bezwaren tegen de verordening op het gemaal voor wat betreft de te verleenen restitutie van belasting voor het munitiebrood voor de garnizoenen te Middelburg en Veere, dat in Vlissingen wordt gebakken en waarvoor op de bestaande wijze meer moet worden teruggegeven dan ontvangen wordt. Het daaromtrent van den kontroleur der plaatselijke belastingen ingewonnen advies stelt eene wijziging voor van de verordening tot invordering van plaatselijke belastingen op het gemaal, waardoor aan die bezwaren zou worden te gemoet gekomen.

De voorzitter berigt dat aan den minister door burgemeester en wethouders is kennis gegeven dat het stuk in behandeling is, en op zijn voorstel wordt besloten het op rapport te stellen in handen der kommissie voor de belastingen.

Als leden eener kommissie voor de vaststelling der voordragt van het maximum van den in 1862 door het burgerlijk armbestuur te verleenen onderstand worden uitgenoodigd de heeren Winkelman, Schmidt en Mestdagh, die zich deze keuze laten welgevallen.

Worden overgelegd de aanbevelingen tot benoeming *a.* van een lid in het kollegie van regenten voor den algemeenen armen, bestaande uit de heeren J. C. Ockers en J. C. van Reyn; en *b.* van een lid voor het kollegie van regenten voor het gast- en weeshuis, waarop voorkomen de heeren J. P. Laernaus en *G. B. E. Bilheimer.* Voor beide vakatures zal de benoeming in de volgende zitting plaats hebben.

Burgemeester en wethouders worden gemagtigd tot af- en overschrijving uit den post voor onvoorzien op de gemeentebegrooting van 1861 van f 109,87, door overschrijving van het artikel onderhoud enz. der gemeentegebouwen; f 11,71, druk- en bindwerk voor het 3e kwartaal, en f 1,77, kosten meubelen stadhuis.

De voorzitter deelt mede dat de kosten tot het in bruikbaren staat brengen van de roode brug bedragen f 1786,54. Op zijn voorstel wordt besloten om de verhoogde ontvangst van f 1500 op de beschoeijingen te voegen bij het 4e hoofdstuk der gemeentebegrooting, en ook de onvoorziene uitgaven met gelijk bedrag te vermeerderen.

De van bovengenoemde af- en overschrijvingen en van de laatste wijziging voorgelezen koncept-resoluties worden gearresteerd.

Is ingekomen een brief van het roomsch-katholiek parochiaal armbestuur, houdende verzoek om voortaan, in plaats van f 65 per jaar, f 70 's jaars per wees voor verplegingskosten te mogen erlangen.

De voorzitter zegt dat burgemeester en wethouders herinneren dat reeds vroeger daartoe vergunning is verleend uit hoofde van de duurte der levensbehoeften, en daarom adviseren om het verzoek in te willigen. Hiertoe wordt eenparig besloten.

Nog is bij burgemeester en wethouders ingekomen en wordt door den voorzitter aan den raad voorgelegd een schrijven van den voorzitter van het kollegie van regenten over het arm-gast- en weeshuis, houdende bezwaren omtrent de opname in het gesticht van twee kinderen van wijlen van Boven die 18 en 20 jaren oud, in het bezit zijn van f 1000 a f 1100 ieder, en staan onder toezigt van J. C. Mets, als voogd. Daar de renten voor de verpleging dier kinderen niet genoegzaam zijn zou het te kort uit het kapitaal kunnen worden aangevuld, maar deze maatregel stuit af op den onwil van een der familieleden. Zonder wijziging van het reglement — dat alleen „kennelijk onvermogenden" voor verpleging ten laste der gemeente aanwijst, ter beoordeeling van regenten — kunnen genoemde kinderen niet voor rekening der gemeente worden verpleegd, en tot het brengen van de daartoe vereischte wijziging in het reglement is de toestemming van den raad noodig.

De voorzitter zegt dat burgemeester en wethouders van oordeel zijn dat door regenten een verkeerde toepassing aan art. 15 der instruktie wordt gegeven en wel omtrent de woorden „ter beoordeeling van regenten." Als het niet blijkt dat er een „kennelijk onvermogen" bestaat, zegt het dagelijksch bestuur, kan er van geene aanneming als wees in het gesticht sprake zijn, en het acht het niet goed dat, bij het hooge subsidie hetwelk wordt verleend, aan alle aanvragen tot opname dadelijk door regenten voldaan worde. Op dien grond wordt geadviseerd om aan de regenten te kennen te geven dat zij hunne bevoegdheid zijn te buiten gegaan door de kinderen aan te nemen.

Vrij langdurige diskussie heeft er tusschen de heeren van Uije Pieterse en Mestdagh plaats. Daarbij drukt eerstgenoemde de meening uit dat regenten hunne bevoegdheid door de aanneming dier kinderen niet zijn te buiten gegaan, daar die kinderen ouders noch grootouder bezitten en mitsdien weezen in direkten zin zijn, en zij ook bij het bezit van f 1000 of f 1100 nog onvermogend te achten zijn. Hij haalt daarbij een voorbeeld aan hoe ten jare 1850 een jongen, in het genot van f 2000, toch is opgenomen. Ten opzigte van dit laatste wordt door den heer Mestdagh aangevoerd dat in het jaar 1850 dit reglement niet in werking was, doch dat nu het reglement van 1856 geldende is, hetwelk de opname verbiedt van de genoemde kinderen, ten zij er eene afwijking van plaats *hebbe, als wanneer hij ook zijne stem zal geven om bedoelde* weezen als „uitzondering" op te nemen. Voorts wordt door genoemde heeren gesproken over de gezindheid van den kantonregter om zijne toestemming te geven tot aanvulling van het te kort op de renten van het kapitaal. De toestemming was, volgens den heer Mestdagh, reeds verkregen, (naar zeggen van den voogd der kinderen) toen de maatregel door den onwil van een familjelid werd verijdeld. Deze bewering wordt echter herhaaldelijk door den heer van Uije Pieterse bestreden. Volgens hem, is de kantonregter nog niet in die zaak betrokken geweest.

Als slotsom der diskussie wordt eindelijk besloten om aan regenten te antwoorden, dat de gemeenteraad de opname der kinderen niet kan goedkeuren, omdat is afgeweken van de bepalingen van het reglement. (Tegen stemden de heeren van Uije Pieterse en van der Hijden.)

Voor kennisgeving worden achtereenvolgens aangenomen de mededeelingen des voorzitters:

a. dat Z. M. de koning zijne beslissing op het besluit tot heffing van begrafenisregten heeft verdaagd tot het einde van augustus 1862;

b. dat gedeputeerde staten het raadsbesluit van 28 oktober jl. tot wijziging der gemeentebegrooting voor 1861 hebben goedgekeurd;

c. dat de gewone opname der boeken en kas van den gemeente-ontvanger heeft plaats gehad, waarbij alles is in orde bevonden;

d. dat is ontvangen de opdragt van een werkje van den heer F. Caland, getiteld: „Een woord over de marinewerf te Vlissingen."

De voorzitter voegt hierbij, dat door burgemeester en wethouders aan den heer Caland daarvoor eene dankbetuiging is toegezonden. Verder verzoekt hij dat burgemeester en wethouders diligent worden gehouden ten opzigte van de wijziging *in de verordening tot heffing* der regten voor het geneeskundig onderzoek der publieke vrouwen, waarin bewilligd wordt.

Nadat de heer Schmidt nog heeft medegedeeld dat in de laatste dagen de kommies Roelofs is overleden, waardoor zijn vrouw en kinderen zeker wel in de termen van eenige tegemoetkoming zullen vallen, wordt de vergadering gesloten.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.